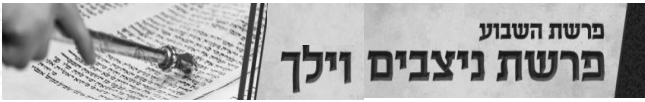

בעזרה"ת עיון תורני שכונת אֵלֶּה הַשָּׁבָעִים הַשְּׁבִיעִים

גליון 582

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתה האהל

שואל האור החיים הקדוש. אחר שבתחילה אמר "אתם נצבים כולכם", שבזה כלל את כולם, לשם מה פירט: "ראשיכם, שבטיכם, זקניכם ושוטריכם", ועוד פעם סיכם "כל איש ישראל", ושוב המשך לפרט: "טפכם, נשיכם וגרד" וגוי' ועוד, מהי הברית המחודשת שנוספה כאן על הברית הקדומה הכתובה בפרשה הקודמת? ומבאר, שהברית הקודמת היתה בין הקב"ה לבינו, להבטיח שנשמור את מצוות ה', ואילו ברית חדשה זו באה להכניסנו **בברית הערבות ההדדית**, שלכל אחד מאתנו תהיה אחריות על מעשי חברו, ולא יפטור עצמו באמירת "שלום עלי נפשי", כי עם ישראל הוא כמו גוף אחד! ולכן נקט בברית זו לשון "נצבים" ולא "עומדים". ניצב פירושו ממונה. אמר להם משה: אתם נצבים וממונים היום על זולתכם, לוודא שגם הם ילכו בדרך ה'. זו הסיבה שנאמר קודם "כולכם", על מנת לכלול את כל עם ישראל במינוי של הערבות והאחריות, כל אחד לפי מעמדו ויכולת השפעתו, הא כיצד? המשך ופירט שכל אחד יהיה ממונה על אלה שמתחתיו: "ראשיכם" - הם הגדולים שכולם שיכולים למחות בכל ישראל, אלו יתחייבו על כל העם. "שבטיכם" - כל שבט ושבט יתחייב על שבטו, "זקניכם ושוטריכם" - כל זקן יתחייב על משפחתו, "כל איש ישראל" - הם ההמון, כל אחד יתחייב על בני ביתו. וכמו שאמרו במסכת שבת (נ"ד ע"ב): כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה - נתפס על אנשי ביתו. באנשי עירו - נתפס על אנשי עירו. בכל העולם כולו - נתפס על כל העולם כולו. באותו מעמד של ברית הערבות, התחברו והתלכדו כל עם ישראל להיות עם אחד שלם ומאוחד. כאשר לכל יהודי יש השפעה לטוב או למוטב על גורלו של כל העם. אדם שכואבת לו הזרת, וכי יעזור אם יאמרו לו: "מה אכפת לך מהאצבע הקטנה, העיקר שכל גופך בריא!" מובן שלא! כשהזרת כואבת - כל הגוף דואב. עם ישראל מורכב מנשמה אחת, ועל כל יהודי לדאוג לחברו, לא רק לגופו אלא גם לנשמתו. אם קשה לנו למחות או שאנו יודעים שהדבר לא יועיל, אין הדבר פוטר אותנו מלעורר בדרכי נועם. לפעמים גם לעורר לא יועיל, אז לפחות מדין ערבות יש להתפלל על אחינו התועים. הערבות היא הערובה להמשך קיומו של עם ישראל כעם.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

השבת האחרונה של השנה

בשלהי חודש אלול היה נוהג מורנו ורבנו הגאון ר' אליהו לופיאן זצ"ל להכריז בשיחה שמסר ביום חמישי בלילה, אור ליום ו': "הנה, מחר תהיה ערב שבת האחרונה של שנה זו, ומחרתיים יהיה שבת קודש האחרון של השנה!" על משמעות ההכרזה אנו עומדים מתוך הדברים שאמר בשנת תשי"ח המובאים בספרו: "לב אליהו": ידוע מה שאמרו חז"ל. שאם בא אורח נכבד, עושים לכבודו סעודה שבה מגישים בשר ודגים וכל מטעמים. אבל כאשר האורח שוהה בבית מארחיו שנה שלימה, בודאי שלא יגישו בפניו כל יום בשר ודגים. שונה הוא ההתנהגות כאשר מגיע זמן הפרידה מהאורח: אז שוב עושים סעודה גדולה לכבודו. הוא הדין לגבי השבת האחרונה של השנה. גם אם לא כיבדנו את כל שבתות השנה כראוי, על כל פנים את השבת הזו, שהיא בבחינת אורח הנפרד ממנו, אנו צריכים לכבד ביותר. נעשה אם כן כמנהגנו בשנים עברו- לקבל את השבת מתוך עסק התורה שעה אחת לפני תפילת קבלת שבת. כולם יבואו בשעה מוקדמת, ויכבדו בכך את השבת. את תפילות יום השבת הזה נתפלל בכוונה גדולה יותר מאשר בשאר הימים. פשוט לכוון את הפשט של פירוש המילים של התפילה. בסעודות שבת זו, נאכל את מאכלי השבת ונאמר: "לכבוד שבת קודש". ונצל כל דקה משבת קודש לדברי קדושה, ואז השבת תמליץ עלינו טובה שנזכה לשנה טובה ומבורכת.

זמני השבת
הדלקת נרות **6:31**
מוצאי שבת **7:33**
לית **8:05**
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

הלכות ראש השנה

בברכת שהחיינו שבירך על התמרים פטר כל מיני פירות חדשים שלפניו מברכת שהחיינו ולכן לא יניח לפניו בעת הקידוש את הפירות החדשים, ואם הם לפניו יתכוין בפירוש שלא לפוטרם, וגם יעשה מעשה ויכסם במפה, ובוה יוכל לברך עליהם שהחיינו.

*רשאי כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו ברכת פרי העץ וברכת שהחיינו, ואינו חייב לצאת ידי חובה דוקא בברכתו של בעל הבית, ואפילו לאחר ששמע הברכה מבעל הבית, וענה אחריו אמן, ואין בוה משום ברכה שאינה צריכה. ומיהו יכולים כל בני הבית לשמוע הברכה והיה רצון מגדול הבית ולצאת ידי חובתם.

*השומע מחברו שאומר יהי רצון נכון שיענה אחריו אמן.

*יש שאין אוכלים ענבים בראש השנה, וטעמם על פי הסוד. ודוקא ענבים שחורים, אבל ענבים לבנים המנהג לאוכלן בראש השנה.

*יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חריפים או חמוצים, אלא רק דברים מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה טובה ומתוקה.

*מנהג נכון לאכול בראש השנה דברים שמנים, בשר שמן, ודברים מתוקים וטעימים לחיך, וככתוב בנחמיה: לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו, כי קדוש היום לאדוננו, ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם.

*יתאמץ בכל כחו לשלוט ביצרו לבל יבוא לידי כעס והקפדה בתוך ביתו ביחוד בלילי ראש השנה ויומיהם. וטוב ארץ אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר. ונכון ללמוד משניות מסכת ראש השנה בסעודת ראש השנה, כי דבר בעתו מה טוב.

מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, מכיון שהישן בראש השנה – מזלו ישן. והיושב בטל ואינו עוסק בתורה נחשב כישן. ואם קשה לו – יישן מעט אחר

חצות היום

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

ביום ראש השנה נעמוד כולנו בפני השם אלוקינו. המצווה המרכזית שיש לנו ביום זה היא מצוות תקיעת שופר.

יום ראש השנה נקרא בתורה "יום תרועה" – "יום תרועה יהיה לכם" ועלינו להתבונן בערכו של יום חשוב זה לאור ההגדרה הקצרה והתמציתית: "יום תרועה".

כאשר אלוקים "אסף" את בני ישראל סביב הר סיני ביום מתן תורה, קולו של השופר נשמע שם בעוז: "ויהי ביום השלישי בהיות הבהר, ויהי קלת וברקים וענן כבד על הָהָר וקל שָׁפָר חֲזַק מְאֹד..." פעם בחמישים שנה, בשנת היובל, תקעו בשופר במוצאי יום הכיפורים, ענין שסימל את קידוש שנת החמישים. שנת יובל מתייחדת בכך שכל העבדים היו משתחררים, והשדות והנחלות חזרו לבעליהם המקוריים: "והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפרים, תעבירו שופר בכל ארצכם, וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרור בארץ לכל ישביה, יובל היא תהיה לכם, ושבבתם איש אל אחזתו ואיש אל משפחתו תשבבו" (ויקרא כ"ה).

גם לעתיד לבוא, בגאולה העתידה, יכריז קולו של השופר על קיבוץ הגלויות ועל שיבת עם ישראל לארצו: "ויהיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים, והשתחוו להשם בהר הקדש בירושלים"

המכנה המשותף בין שלושה ציוני דרך אלו – מעמד הר סיני, שנת היובל וקיבוץ הגלויות, הוא שקול תקיעת השופר מטרתו לאסוף ולרכז את העם סביב נקודת מרכז אחת. בהר סיני התאסף עם ישראל סביב השכינה. בשנת היובל, העבדים והשדות שהיו 'מפוזרים' במקומות לא להם, שבו ו"התאספו" בחזרה איש איש למקומו, שדה ונחלה לבעליהם. לעתיד לבוא יתקבצו כולם מהמקומות שאינם באמת שלהם, ויתרכזו בארץ ישראל סביב השם יתברך.

כשם שאסף הבורא את ישראל אל הר סיני בקול השופר, וכשם שקול השופר קורא דרור לעבדים ומשיב את השדות והנחלות לבעליהם, וכשם שעתיד השם לקבץ את כל הנידחים בקול השופר, כך מכנס אותנו השופר ביום ראש השנה וקורא לנו להתאסף סביב הבורא, סביב נקודת האמת הפנימית השוכנת בתוכו של כל אדם, ולעלות אל פסגת הר השם. השופר קורא לנו דרור, לצאת לחופשי מן ההשתעבדויות ליצרים החומריים, והוא דורש להפסיק לחיות חיי עבדות לאותו "מלך זקן וכסיל" – היצר הרע (קהלת ד'). השופר קורא לעשיר ולעני גם יחד לחיות חיי אושר ועושר אמתיים, והוא מזכיר להם שהאושר לא יבוא מריבוי שדות ונחלות. הוא קורא לנידחים ולתועי הדרך לשוב חזרה אל המסילה העולה בית קל. השופר קורא לנו – שובו הביתה, שובו אל הבורא.

להערות והארות, הנצח ות,

לעילוי נשמת וכו' 054-8444774

לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:

8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע היה מספר סיפור זה בכל שנה לפני תחילת התפילה בראש השנה. ברוסיה שלפני מאות בשנים שלט הצאר הרוסי על המדינה וסביבותיה, לצאר זה היה כסף ועושר רב ובן יחיד שנולד לו אחרי הרבה שנים, וכמובן ילד זה קיבל את כל מה שרצה ולא ידע מחסור מעולם בשנת ילדותו, כשגדל הילד והחל להתבגר לא ידע להחזיר טובה כלפי אביו על כל מה שהשקיע בו, ולא רק זה, אלא גם חתר נגד אביו וניסה כל העת איך להביא עוד ועוד אנשים לרשותו, ולהבאיש בפניהם את אביו, בכדי להפילו ולירוש את ממלכתו בחייו. אך כמו שכל דבר מתגלה בסוף, גם ניסיון זה של בן הצאר נחשף בפני אביו, ונגזר דינו למוות... והצאר הודיע שזהו גזר דין סופי, והוא אף איים בעונש על מי שיעז לבקש חנינה עבור בנו.

ביום ביצוע גזר הדין נזדמן הדבר שגם הצאר עבר והוא רוכב על סוסו יחד עם בני פמלייתו סמוך למקום ביצוע גזר הדין. בתחילה ניסה הצאר להתעלם מכך, אך בסוף גברו רגשותיו, הסתכל בעיני בנו ואמר לו: "מצטער אני שעשית את מה שעשית, וצר לי שצריכים להמית אותך, אבל אני לא יכול בשום פנים ואופן לחון אותך!" אמר הבן לאביו: אני מבין שעברתי עבירה חמורה, וכבר לא איכפת לי מה שיעשו איתי, אבל לפני שהולכים לבצע את גזר הדין, יש לי משאלה אחת אחרונה! עד המקום שיוציאו אותי להורג יש עוד כמה מטרים, עד שם, הייתי רוצה לרוץ לפניך ולקרוא עם כל הלב: **יחי אדוני הצאר לעולם! יחי אדוני הצאר לעולם!** כמובן, שמשאלתו האחרונה ניתנה לו כמקובל, והנה כשהחלו לתופסו וללכת עימו, החל להכריז **יחי הצאר! יחי הצאר לעולם!** בראות זאת אביו לא יכל לעמוד מנגד, והבחין כי זהו הכרזה שבתוכה יש גם חרטה עצומה על העבירה שנעשה, ומיד ציוה לשחררו, והשיב אותו אל חיקו ומשפחתו...

והיה ממשיך הרה"ק מקוברין זי"ע ואומר לחסידיו: **זהו מה שאנחנו אומרים להקב"ה בראש השנה, נכון שהתנהגנו לפניך בצורה לא טובה במשך כל ימות השנה, ונכון שמגיע לנו עונש חמור עלך כך, אבל אבא! לפני שאתה חותם את גזר דיננו, אנחנו צועקים לפניך "המלך"!!! המלך היושב על כסא רם ונשא המלך הקדוש! ואז בראות אבינו מלכנו כי אמת בפינו והננו באמת ממליכים אותו עלינו ומתכוונים אנו לשפר את מעשינו, נותן לנו שנה טובה, וכתובה וחתימה טובה לאלתר לחיים ולשלום.**

אהל העיצה:

"אני לא מאמין בקרונה", משפט ששמעתי השבוע מפי אדם שדווקא נראה שפוי, אם כי לא מכירו אישית. מכל מקום זה לא הצהרה יחידנית מסוגה, והספקולציות שמסתובבות סביב הקרונה יכולות לספק חומר רב למותחנים, או בתור הומור שחור לאנשים בעלי נטייה צינית.

אותי דווקא סיקרן מדוע לא להאמין. כל כך הרבה אירועים מתרחשים יום יום לכל יצור אנוש, ואם לא היינו מאמינים הרי שהיינו ספונים לבטח באחד ממחלקות האשפוז ולא, לא מדובר במחלקת קרונה... נתחיל מכך ש... אנחנו מאמינים שנקום בבוקר, שלא תתרחש תאונה בדרך לעבודה, שהבנק לא יקרוס, שלא תפרוץ מלחמת עולם וכו' וכו', כל זה נובע מכך שיש בנו כח בנפש של אמונה ואמונה במציאות בלא קשר לבורא (התפקיד של יהודי הוא 'לחבר' את המציאות לבורא).

אמונה היא דבר שמעל השכל, לא שייך לשכנע אנשים להאמין בטענות לוגיות. מכירים את השאלה 'מי אמר?' ניקח את הדוגמאות שנכתבו למעלה, כמו לדוגמה השאלה, אם לא תפרוץ מלחמת עולם, האם יש למישהו הסבר הגיוני, שכלי מדוע זה לא יקרה? איך אנחנו בכל זאת רגועים? זוהי כוחה של אמונה, שיש מציאות והיא מתנהלת בצורה מסוימת. התשובה לשאלה מדוע ישנם אנשים שלא מאמינים בקרונה, יתכן שיש פה חוסר אמונה במציאות הלא נוחה, ועוד נקודה מאוד חשובה, הקרונה מקשה מאוד על חיי היום יום, אם זה בסגרים, בבידודים, בכלכלה, בחתונות, ופתרון לא נראה, ויש אשליה שאם לא מאמינים בקרונה אז אין כלום. "לא עבדו עבודה זרה אלא כדי להתיר את העברות החמורות", כך גילו חכמינו מצפונות ליבו של הכופר. גם אם יש לו הוכחות לכפירתו והוא באמת מאמין בהם, הסיבה האמיתית לכפירה היא כדי שיתאפשר לו לחיות חיי הפקר.

הורים לילדים שרוצים לחסן את ילדיהם חיסון נפשי, שלא כל אימת שיקשה להם המציאות הם יכופפו אותה בדמיונם וזיקו ויוזקו - צריכים ללמוד איך להעניק לילד - בלא שאנחנו נהפכים בעיניו כמשרתיו. לרחם על הילד - ולא למסכנו ולוותר לו כל פעם שמשמיע ציוץ. כך נלמדו שהמציאות היא דבר מחייב שלא ניתן לכופפו

יש לכם שאלה הערה או הארה כתבו ובל"ג נתייחס, המייל: ap2417m@gmail.com פינחס אפשטיין יעוץ תורני

לאחר כל התוכחות שקראנו בפרשת כי תבוא, ממשיכה התורה בפרשתנו באזהרות חמורות על מי שיפרוש מקיום הברית שכרת הקב"ה עם ישראל. לאחר האזהרות אומרת התורה שכאשר ישובו בני ישראל לשמוע בקול ה', יקבץ הבורא את נידחיהם וישיבם למקומם.

מה זה נקרא לשוב בתשובה? "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו... בכל לבבך ובכל נפשך".

ולכאורה, מהי ההדגשה לשוב "בכל הלב". כלום יש אפשרות לשוב ב"חצי לב", או בחלק ממנו?!

"מישהו רוצה להגיד משהו?" הציע מרצה באחד הארגונים המפורסמים לקירוב רחוקים, בסיום סמינר ענק שנערך לישראלים בלונדון. שם, רחוק מהבית, נערך סמינר לישראלים יורדים. הפרסומת על אוכל בחינם עשתה את שלה, ומאות צעירים – כולם בעלי תעודת זהות כחולה – הגיעו לסמינר.

בסיום הסמינר שהותיר את השומעים ללא קושיות בלתי פתורות, הציע המרצה למי שרוצה להגיד משהו, את האפשרות לשתף את הקהל במחשבותיו. אחד הסטודנטים קם ממקומו. "חברים, אתם כנראה לא מכירים אותי, אני כבר שמונה שנים גר בלונדון, כמעט שכחתי את העברית... הגעתי לכאן בשביל להכיר חברים, אבל הבנתי שיהיה גם הרצאות על דת, אז הכנתי לי מחברת עם מאות שאלות באמונה.

"בסיום הערב הראשון הבנתי שחצי מחברת יכולה ללכת לפח כאן ועכשיו, בסיום יממה נוספת החצי השני גם הוא לא היה שווה מאומה. המרצים השיבו לי על הכל!". המרצה נאנח אנחת רווחה ממקומו, והבחור ממשיך באדישות: "אם אתם חושבים שזה הולך לשנות לי את החיים – אתם טועים. היו שאלות, יש תשובות, אבל החיים לא נעצרים ולא משתנים. הכל יחזור לשגרה", סיים הבחור והתיישב. המרצה שהציע לו לדבר היה בהלם. הוא חשב שבאוניברסיטה מצויים אנשים חכמים... המרצה השני, שהיה ד"ר, ובעצמו בעל תשובה, סימן לו בשקט שהוא יענה לבחור תשובה הולמת. הוא פנה לקהל וביקש לשאול את הבחור חמש שאלות: א. האם יש אלוקים? ("כן"). ב. האם הוא שומע אותנו ויודע כל מה שאנחנו עושים? ("נראה לי שכן"). ג. האם הבורא נתן את התורה? ("הוכחתם לי שכן. אני מאמין"). ד. האם נראה לך שהוא רוצה שנקיים את התורה שהוא נתן? ("מן הסתם שכן").

המרצה הודה לו על דבריו ופנה לקהל כדי לשאול למי יש עוד שאלה. הבחור הזדעק: "רגע, אמרת חמש שאלות, ושאלת רק ארבע". המרצה הנהן לאישור, ואמר: "אני לא בטוח שתרצה לשמוע את השאלה החמישית...". "למה, כבוד הרב", הזדעקו אנשים בקהל, "תשאל, תשאל אותי". השאלה הייתה מיועדת לקהל עצמו: "הבחור לא רוצה לשמור מצוות, כי טוב לו. מה לדעתכם צריך הבורא לעשות כדי שהוא ירצה לשמור מצוות?". וכולם צעקו במקלה: "לעשות לו רע"... הייסורים הם כמקל חובלים ביד הבורא להטות את האדם לדרך טוב. הם משמשים כתמרוך אזהרה לכך שעליו לקיים את המצוות. אפשר שזהו ביאור המילים: "ושבת עד השם אלוקיך... בכל לבבך ובכל נפשך", שכן לשוב בתשובה רק מחלק מן הדברים, לא יוביל לתכלית הנרצית, שכן עדיין יזדקקו לייסורים על מנת להשיב את האדם אל הבורא בשלמות. לכן ההדגשה היא שרק לאחר שישב האדם בכל לבו אל התורה ונותנה, אז יזכו לגאולה מן הייסורים והגלויות. בימים הנוראים, כשהכל מבקשים לשוב אל הבורא, כל אחד לפי כוחו, בוודאי שאין מי שרוצה לשוב רק חלקית. בני אברהם יצחק ויעקב רוצים להיות טהורים וקדושים, ככל האפשר. כאשר האדם יודע שמעשה מסוים הוא לא טוב, והבורא ממתין לו שישב עליו בתשובה, יש לו תקווה ואחרית, גם אם תשובתו עדיין איננה שלמה, שכן הוא רוצה וחפץ בה. (הרב ישראל מלכה)

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**

- אסף** בן אשר ומשפחתו הי"ו
- דוד אשר** בן איבון ומשפחתו הי"ו
- אופיר** בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

- אשר בן לאה הי"ו**
- אורה בת סניורה הי"ו**

שיעור בפרשת שבוע

מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 18:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 18:35
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
 יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
 יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
 יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
 יום ד' - הרב שליט"א
 יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 18:30
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אלון כהן בן אורנה
ומשפחתו הי"ו